

1. Elementi, načini i kriteriji vrednovanja (ocjenjivanja) iz nastavnoga predmeta Hrvatski jezik

ELEMENTI OCJENJIVANJA:

1. Hrvatski jezik i komunikacija
2. Književnost i stvaralaštvo
3. Kultura i mediji

NAČINI (POSTUPCI) PRAĆENJA I PROVJERAVANJA UČENIKA

Uspjeh se učenika prati opisno, a ocjenjuje broičano tijekom cijele nastavne godine. Učiteljica opisno prati i bilježi razvoj učenika prema uputama i priručnicima koji su u primjeni. Učiteljica će učenike poticati na maksimalno mogući osobni razvoj imajući stalno na umu za koja područja pokazuju najviše sklonosti, dispozicija, ljubavi i zanimanja. U praćenju će razvijanja učenikovih misaonih procesa učiteljica bilježiti njihovu sposobnost promatranja, uspoređivanja, analiziranja, sintetiziranja, generalizacije (zaključivanja), apstrahiranja, tj. odvajanja bitnih od nebitnih elemenata, opimjeravanja te procesa pažnje i pamćenja.

U rubriku bilježaka u Imeniku upisuje se:

- pojmovi na koja se odnose pitanja postavljena učeniku tijekom usmenog odgovaranja (i točnost i/ili netočnost odgovora na postavljena pitanja)
- interpretativno i/ili izražajno čitanje ili recitiranje književnog djela – naslov i ime autora, zapažanja o učenikovu njegovanju vrednota govorenoga jezika (tempo, intenzitet, intonacija, naglasak, mimika, gesta, stanka...), poštivanju gramatičkih pravila, broj pogrešaka i/ili navođenje istih
- redni broj pisane provjere ili naziv nastavnih jedinica ili nastavne cjeline provjeren pismenom provjerom
- zapažanja učitelja o aktivnosti učenika na satu npr.:
  - iskazuje iznimno znanje, uočava jezične pojave i promjene
  - aktivno sudjeluje u nastavnome procesu (ovdje će učiteljica nastojati proniknuti u razloge svakog nedovoljnog ulaganja napora te naći načine njihova uklanjanja – pri tome će nastojati uočavati pozitivne osobine učenika i dodatno ih poticati) ili ne sudjeluje u nastavnome procesu

- redovitost izvršavanja obaveza; redovitost nošenja pribora, redovitost ispunjavanja zadataka radne bilježnice, ometanje nastavnoga procesa u bilo kojem smislu

Učenici su unaprijed upoznati s kriterijima usmenoga i pisanoga provjeravanja znanja prije provođenja istih.

USMENO PROVJERAVANJE

Usmeno se provjeravanje i ocjenjivanje učenikova znanja provodi sustavno, u pravilu tijekom svakoga nastavnog sata, bez obveze najave, ali ne ako je predmet Hrvatski jezik treći predmet toga dana po usmenome ispitivanju. Usmeno provjeravanje traje do 10 minuta po učeniku. Provodi se kontinuirano tijekom nastavne godine, a svaki učenik usmeno je ocijenjen minimalno jedanput u polugodištu. U bilješku se upisuju pojmovi koji se odnose na pitanja postavljena učeniku i kako je usvojio ili nije ispitan nastavni sadržaj. Oblici usmenog provjeravanja se provode dijalogom, tj. odgovaranje na pitanja i samostalno izlaganje. Za usmeno odgovaranje učenik se u većini slučajeva bira slučajnim odabirom. Učenik na postavljena pitanja odgovara potpunom rečenicom.

PISANO PROVJERAVANJE

Pod pisanim se provjeravanjem podrazumijevaju svi pisani oblici provjere koji rezultiraju ocjenom. Tijekom školske godine učenici pišu više pisanih provjera znanja vezanih za jezik i komunikaciju, književnost i stvaralaštvo te kulturu i medije. Složenije provjere traju jedan školski sat dok one s manjim opsegom nastavnoga sadržaja se mogu pisati i kraće od jednog školskog sata. Provjere se pišu poslije obrađenih i uvježbanih nastavnih jedinica i/ili cjelina. Pisana provjera (opseg i trajanje) se najavljuje učenicima i objavljena je u Vremeniku pisanih provjera sukladno Pravilniku o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj školi. Učenici na pitanja u pisanoj provjeri (iz jezika, književnosti ili lektire) odgovaraju potpunoj rečenicom, stavljaju rečenični znak na kraju rečenice te paze na pisanje velikoga početnog slova (u slučaju nepoštovanja uputa, oduzimaju se bodovi, a svaka je ta uputa i napisana na pisanoj provjeri, ali i učiteljica prije početka pisane provjere upozori učenike na poštovanje uputa).

Pisana se provjera ocjenjuje na osnovu postignutog broja bodova. Broj je bodova osnova za određivanje brojčane ocjene.

Broj bodova%	0 - 49 %	50 - 64,99 %	65 - 79,99 %	80 - 89 %	90 - 100 %
--------------	----------	--------------	--------------	-----------	------------

Ocjena	Nedovoljan (1)	Dovoljan (2)	Dobar (3)	Vrlo dobar (4)	Odličan (5)
--------	----------------	--------------	-----------	----------------	-------------

Temeljem jednoga usmenoga odgovora mogu biti upisane ocjene iz dva elemenata ocjenjivanja.

KRITERIJI OCJENJIVANJA:

Ocjena	Kriterij ocjenjivanja učenika
Odličan (5)	<ul style="list-style-type: none"> - nastavno gradivo je u potpunosti usvojio - može u potpunosti samostalno pojasniti zašto dolazi do neke jezične promjene ili pojave - samostalno prepoznaje jezične pojave i promjene, oprimjeruje definicije - osobu/događaj može samostalno svrstati u točno određeno razdoblje - redovito rješava radnu bilježnicu; izrađuje plakate i prezentacije te ih izlaže s iznimnom sigurnošću i vlastitom argumentacijom, izrađuje umne mape - pokazuje iznimno zanimanje i aktivnost za stjecanje novih znanja - pri interpretativnom čitanju ili recitiranju njeguje vrednote govorenoga jezika
Vrlo dobar (4)	<ul style="list-style-type: none"> - nastavno gradivo je usvojio - može pojasniti zašto dolazi do neke jezične promjene ili pojave te daje primjere uz minimalnu učiteljičinu pomoć - redovito rješava radnu bilježnicu, ali s manjim pogreškama, pokazuje zanimanje za stjecanje novih znanja i smisao za grupni rad - ponekad sporiji i nesiguran, ali aktivan i ustrajan u radu - pri interpretativnom čitanju ili recitiranju njeguje vrednote govorenoga jezika, uz poneka odstupanja

Dobar (3)	<ul style="list-style-type: none"> - nastavno gradivo objašnjava uz više vremena - povezuje jednostavnije nastavne sadržaje - nejasno argumentira; može pojasniti jezične pojave i promjene tek uz pomoć učiteljice - rješava radnu bilježnicu, ali s pogreškama i neredovito - treba dodatan poticaj u radu - pri interpretativnom čitanju ili recitiranju često griješi
Dovoljan (2)	<ul style="list-style-type: none"> - nejasan u iznošenju gradiva; nastavno gradivo objašnjava uz pomoć učiteljice - povezuje jednostavnije nastavne sadržaje - definira, ali ne navodi primjere za jezične pojave ili promjene primjere - rješava radnu bilježnicu, ali s pogreškama i neredovito - treba ga redovito poticati u radu, slabo surađuje u grupi - zadovoljava se djelomičnim rezultatima
Nedovoljan (1)	<ul style="list-style-type: none"> - nastavno gradivo ne razumije - nastavne sadržaje ne povezuje - ni uz pomoć učiteljice ne dolazi do zaključaka - ne rješava radnu bilježnicu - treba ga kontinuirano poticati u radu, nema razvijene radne navike, nezainteresiran, ponekad ometa nastavu

Školska zadaća

Školska se zadaća piše jedanput u polugodištu. Učenici odabiru jednu od tri ponuđene teme. Ona se ocjenjuje prema opisnicima ovisno o vrsti sastavka (stvaralačko prepričavanje, subjektivni opis, problemski članak, vijest...). Učenici unaprijed budu obaviješteni o elementima opisnika određene vrste sastavka. Uz svaku se ocijenjenu školsku zadaću prilaže i obrazloženje dobivene ocjene.

Provjera čitanosti lektirnoga djela

Svakoga se mjeseca provjerava čitanost lektirnoga djela. Učiteljica savjetuje kako, ukoliko je njima tako lakše, mogu voditi vlastite bilješke koje će im pomoći pri lakšem shvaćanju samoga djela. Zadnji se dvosat ili jedan sat u mjesecu provodi provjera čitanosti lektirnoga djela, a potom se zajednički bavimo interpretacijom koja se provodi različitim oblicima rada. Učenici mogu dobiti i kreativni zadatak iz lektire koji trebaju izvršiti tijekom sata ili mogu dobiti na početku mjeseca te rješenja donijeti zadnji sat u mjesecu (ovisno o dogovoru).

Referati, plakati, slikokazi i umne mape – brojčana ocjena se pridodaje prema sljedećim kriterijima

- ✓ Plakat/slikokaz/umna mapa je pregledan, uredan i kreativan.
- ✓ Plakat/ slikokaz /umna mapa sadrži naslov koji opisuje temu.
- ✓ Svi podaci s plakata/ slikokaz /umne mape su točni.
- ✓ Tekst je napisan sažeto, u natuknicama i pravopisno točno.
- ✓ Plakat/ slikokaz /umna mapa sadrži slike, fotografije ili grafičke prikaze koji su povezani s tekstem.
- ✓ Bitne činjenicu su istaknute (označene drugom bojom, podcrtane ili podebljane).
- ✓ Slova su dovoljno velika i čitka.
- ✓ Plakat/ slikokaz ima strukturu (uvod, sadržaj i zaključak)
- ✓ Potpisani su svi učenici koji su sudjelovali u izradi plakata / slikokaz / umne mape.
- ✓ Učenik govori glasno i razumljivo.
- ✓ Učenik ne čita s plakata, već prepričava svojim riječima i razumije ono o čemu govori.
- ✓ Izlaganje plakata/slikokaza je zanimljivo i nije predugo.

Ocjena iz plakata / slikokaza / umne mape se upisuje u rubriku ovisno o sadržaju koji se takvim načinom provjerava, a u bilješku se upisuje tema i opis kvalitete izrade plakata / slikokaza / umne mape.

Vrednovanje učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

U vrednovanju učenika s posebnim potrebama učiteljica će posebno uvažavati odredbe čl. 5. Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja.

Ispravljanje ocjena

Učenik se može samoinicijativno javiti za usmeno odgovaranje ukoliko ispravlja negativnu ili pozitivnu ocjenu iz usmene ili pisane provjere. Učenik treba ispraviti negativnu ocjenu u što kraćem roku. Isto tako, ukoliko više učenika dobije negativnu ocjenu, u dogovoru s učiteljicom utvrđuje se termin kada će skupina učenika ispravljati istu.

Zaključna ocjena

Zaključna ocjena proizlazi iz svih ocjena i bilježaka o praćenju učenika upisanih u Imenik, ali s posebnim naglaskom na elemente *Jezik i komunikacija* te *Književnost i stvaralaštvo*. Zaključna ocjena **NE MORA** proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena, osobito ako je učenik pokazao napredak, a što je vidljivo iz bilježaka u Imeniku. Ukoliko je učenik imao bolje ocjene i rezultate u prvome polugodištu, a u drugome slabije, onda će imati manju zaključnu ocjenu u odnosu na ocjenu koju bi imao u prvome polugodištu i obrnuto.

Učiteljice: Sanja Kos, Diana Kajganić i Matea Stanić